

Liisa-tarhurin heinäkuun tarinoita

Heinäkuu ja naisten viikko takana! Väitetään, että naiset itkeä pirauttaa tai pissaa lirauttaa aina sopivissa ja sopimattomissa paikoissa. Jos naisten viikon sateita seuraili, niin melkein jokainen nimipäiväsankari antoi sadetta, joten täytyy asennoitua, että sataa seitsemän viikkoa, tai sitten ei! Tosiasia on se, että vettä on tullut keväästä asti aina sopivasti tai liikaa. Vesi on tärkeä kasvien kasvun kannalta ja viimevuotisesta kuivasta kesästä on muisto vain jäljellä. Lämpö omalta osaltaan auttoi joitakin kasveja kasvamaan ja nyt kun vettä on tullut runsaasti, on kasvu ollut voimakasta ja rönsyilevää. Olen joutunut leikkaamaan kukinnan jälkeen syreenejä oikein reilusti. Nuokkusyreeni riiputti oksiaan pöytäryhmän yläpuolella niin matalalla, että ei mahtunut pöydän ympärille istumaan. Unkarinsyreeni kasvoi niin voimakkaasti, että monimetriset oksat taipuivat niin alas ettei olisi mahtunut kulkemaan. Puuskittainen tuuli vielä pahensi asiaa. Nyt on oksat lyhennetty ja kun saan apujoukkoja, niin sahataan muutama yli kymmenen senttiä paksu oksa juuresta asti pois, niin uudistuu koko syreeni.

Käytävät ovat karkulaisia ja kovasti kasvavia kasveja pullollaan. Aloitin kovasti leviävien kasvien kitkemisen. Olin joskus hyvää hyvyttäni päästänyt joihinkin penkin reunoihin metsämansikkaa. Sehän on hyvä reunakasvi ja maukas maistiainen, mutta tänä kesänä se villiintyi niin kovasti, että rönsyjä oli metrin päässä, kasvusto oli sakeaa ja se kasvoi toisten kasvien päällä. Nyt on ämpärillinen rikkakasviksi muuttuneita metsämansikoita kitketty. En jättänyt yhtään taimea maahan, mutta kohta varmaan jostakin pilkistelee joku rönsytaimi. Ajattelin, että kuukausimansikat saavat riittää tämän tarhurin maistiaisiksi.

Rentoakankaali on lähtenyt myös seikkailemaan ja yllätyin, että miten sekin osaa painella toisten kasvien päälle ja soluttautua ovelasti toisten lomaan. Onhan se hyvä maanpeittäjä ja kaunis kasvi, mutta sitä se on, kun pysyy omalla paikallaan eikä mene mihin sattuu. Kaukasiantädyke painelee missä milloinkin ja se on kasvanut paksuksi kerrokseksi, mutta se on onneksi helppo kitkeä. Taponlehti, tuo varjon hyvä maanpeitekasvi on aikamoinen kulkija sekin. Tarhurin puutarhassa se hakeutuu aurinkoon ja siementaimia löytyy aivan kummallisista paikoista. Ihmettelen sen intoa kasvaa auringossa, vaikka lehdet saattavat vioittua. Ehkä tämän tarhurin piha on niin vähäaurinkoinen, että se etsii valoisampaa paikkaa, eikä tahdo viihtyä siellä missä tarhuri haluaisi.

Ei pitäisi valittaa! Tiedän, että monet tarhurit ovat onnellisia, kun heidän kuumassa ja kuivassa pihassa on tänä kesänä rehevää kasvua, eikä tarvitse kastella koko ajan. Täytyy asennoitua tulevaan, sillä nämä lähivuosien kesät ovat olleet niin vaihtelevia ja erilaisia, että se ehkä kertoo tulevista kesistä ja vuosistakin. Ei voi tietää tulevia, mutta mukava on miettiä ja ihmetellä menneitä vuosia.

Satoakin on tullut! Mukavaa kun ensimmäiset satotoiveet toteutuivat, eikä tarhuri jäänyt toiseksi. Siis kirsikat eivät menneet nyt parempiin nokkiin, sillä peitin puun hyvissä ajoin isolla harsolla. Niinpä kirsikoista tuli ennätysrato - melkein kymmenen litaa. Keitin kirsikat kivineen päivineen aika pehmeiksi ja pusersin metallisiivilän läpi kattilaan, johon laitoin marmeladisokeria ja kiehautin: jopa tuli hyvää hyytelöä! Keitin kivet vielä uudestaan ja siitähän tuli maukasta mehua hillosokerin kanssa!

Pavut kypsyivät aivan salakavalasti lehtevien taimien suojassa. Kurkut ovat onnistuneet tähän asti hyvin. Hyvää kasvua ja paljon kukkia, mutta kurkun alkuja ei muodostu. Sitruunakurkku on kyspyttänyt yhden kurkun aivan kuin malliksi, mutta pitkä kurkku ei osoita mitään sadon tuloa.

Olen lennellyt kukasta kukkaan pensselin avulla, mutta eipä näytä auttavan. Kukat ovat melkein kaikki emikukkia, joten liekö viileä ilma vaikuttanut kukkiin. Toivotaan, että satoa vielä tulisi.

Luonto yllättää! Kaunis vihreä, mustaraidallinen orassein pilkuin oleva toukka ruokaili tarhurin tuoksuruutassa. Se on ristikukkainen keltainen kaunis vanhanajan rohdoskasvi. Ensin en oikein osannut ajatella, minkä perhosen toukka se on, vaikka tutulta näyttikin. Perhoskirja auttoi ja sehän oli ritariperhosen toukka, jota en ole nähnyt vuosikymmeniin. Se ruokaili viiden päivän ajan eikä se saanut suurempaa tuhoa aikaan. Lihoi vain päivä kerrallaan. Ei ole näkynyt ritariperhosta moneen kesään, joten toiveita on nyt nähdä tuo upea luonnon ihme!

Kärhöt ovat tykänneet kosteasta kesästä! Monet kärhöt kukkivat runsaasti, mitä ei ole aiemmin nähty. Tosin tuuli on riepotellut sellaisia kärhöjä, jotka eivät kierry tiukasti tuen ympärille. Kovasti kukkiva ja tarhurin lempikärhö on Arabella, tuo taivaansininen kaunotar. Se ei kasva kovin korkeaksi - noin puolitoista metriä - mutta vahvistuu ja kukkii runsaasti vuosi vuodelta aina näyttävämmin. Nyt se kasvatti ennätysmäärän varsia ja niihin paljon kukkia ja kun en ehtinyt vahtia sitä, niin nyt oksat roikkuvat alaspäin kukkien painosta. Kaunis se on joka tapauksessa ja oiva kukkija.

Lumikärhölle tapahtui jotakin viime talven aikana. Viime kesänä se kukki kaksimetrisessä luumupuussa jopa kolemen metrin leveydellä. Se oli oikein katseenvangitsija ja näyttävä valkoinen valtava pallo! Odottelin sen kasvuunlähtöä ja ihmettelin, kun ei näkynyt yhtään versoja. Tavallisesti, kun se lähtee kasvuun, siinä on suuri rypäs uusia versoja. Kukkikohan se viime kesänä itsensä hengiltä, sillä milloinkaan en ole nähnyt siinä niin paljon kukkia! Harmi!

Ukkolaukat ovat ongelmakasveja siinä mielessä, että ne kellastuttavat lehtensä ennen kuin kukkapallerot edes avautuvat. Kun se on kukassa, niin kaikki lehdet ovat keltaisia. Aika kova homma on lehtien pois leikkaaminenkin, niin kuin tiedän joidenkin tekevän. Viime kesänä kaivoin yhdestä näkyvästä paikasta kaikki ukkolaukat pois ja istutin ne keskelle perennapenkkiä isojen perennojen keskelle. Ne kerkesivät kukkia ennen kuin perennat tulivat niiden korkuisiksi ja lehdet eivät haitanneet yhtään, kun ne jäivät perennojen suojaan. Nyt olen kaivanut seinavierustan penkistä laukat pois ja istutan ne perennojen väleihin, näin ne ovat pois silmistä keltaisine lehtineen.

Taidan jatkaa ”syksyn tekemistä”, kun pääsin hyvään alkuun. Käytävät alkavat olla kitketty laattojen välistä ja muihin kohtiin lisää kuorikatetta, jotta nekin siistiytyvät. Perennapenkkiä läpikäyminen, kitkeminen ja siementaimien ym. villiintyneiden kasvien kuriin laittaminen on hyvä tehdä syksyllä, niin se auttaa paljon kevään töissä.

Nautitaan viimeisestä kesäkuukaudesta, olipa se millainen hyvänsä. Kun kukat kukkivat, ötökät pörisevät ja satoa alkaa tulla, niin mikäpä se on tarhurin nautiskellessa olostaan!